

ZAMONAVIY TA'LIM INTEGRATSIYASIDA RAQAMLI TA'LIM TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Dushabayev Abdulla Musaevich
Assistent, Jizzax politexnika instituti

Annotatsiya: Maqolada zamonaviy ta'limning dolzarb muammolari ko'rib chiqilib, raqamli makon haqidagi falsafiy g'oyalar tasvirlanadi. Zamonaviy ta'lim tizimini axborotlashtirish, ta'lim sifati va imkoniyatlarini oshirishdagi o'rni, ayni damda dunyoni qamrab olayotgan raqamli ta'lim muhitini tashkil etish natijasida yuzaga keladigan muammo va tahdidlar, hamda ularni bartaraf etishga qaratilgan yechimlar haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: ta'limni raqamlashtirish, raqamli ta'lim muhitining xatarlari, talabalarning axborot xavfsizligi, axborotlashtirish texnologiyalari

IMPROVING THE DIGITAL EDUCATION SYSTEM IN THE INTEGRATION OF MODERN EDUCATION

Dushabayev Abdulla Musaevich
Assistant, Jizzakh Polytechnic Institute

Abstract: The article examines the current problems of modern education and describes philosophical ideas about the digital space. It discusses the role of the modern education system in informatization, improving the quality and capabilities of education, the problems and threats arising from the creation of a digital educational environment that is currently sweeping the world, and solutions aimed at eliminating them.

Keywords: digitalization of education, risks of the digital educational environment, information security of students, information technologie

Raqamlashtirish asrida jamiyat taraqqiyoti jahon axborot makonini tashkil etuvchi, jamiyatda axborot oqimlarining tarqalishini ta'minlovchi kompyuter texnologiyalarining unga kuchli ta'siri bilan tavsiflanadi. Raqamlashtirishning jamiyat, pedagoglar va kelajak avlodning rivojlanish istiqbollariga ta'siri ancha

chuqurroq va kengroqdir. Ushbu jarayon falsafiy va uslubiy tahlilni va dunyo bo'ylab raqamli ta'lim muhitini rivojlantirish strategiyasini qayta ko'rib chiqishni talab qiladi. Avvalom bor raqamli ta'limning mohiyatiga e'tibor qaratsak, "Raqamli ta'lim" nima? - "Raqamli ta'lim-bu o'qitish va o'qitish jarayonida raqamli vositalar va texnologiyalardan innovatsion foydalanish, shuningdek, ta'limdagi texnologiyalardir" [1,12].

Bugungi kunda zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish va ta'lim sohasining integratsiyalashuviga keng ishtiyoq bor. Ta'limni raqamlashtirish butun dunyo bo'ylab ta'lim siyosatining ustuniga aylanib bormoqda, bunday yondashuv nafaqat ijtimoiy balki, iqtisodiy tarafdin va butun jamiyat uchun ham keng ko'lamli potentsial foyda keltirishi mumkinligi haqidagi optimistik fikrlar ko'payib bormoqda. Afsuski, ushbu fikrlarga qaramay, ta'limda raqamli tengsizliklar saqlanib qolmoqda - bu tengsizliklar jamiyatning eng zaif qatlamlariga, jumladan, ijtimoiy-iqtisodiy og'ir ahvolga tushib qolgan, yoki shahrdan chet, qishloq joylarda istiqomat qiluvchilarga ta'sir ko'rsatmoqda. Ta'limda raqamli texnologiyalar asosida ilgari surilayotgan g'oyalarning ishonchli ekanligiga ishonch hosil qilish, dunyo siyosati va harakatlaridan xabardor qilish, shuningdek, taraqqiyotni kuzatish uchun juda muhimdir. Bugungi kunda mavjud raqamli ta'lim vositalari tufayli o'qitish ancha osonlashdi. Raqamli ta'lim o'qitish va o'qitishning an'anaviy shaklidan sezilarli darajada farq qiladi. Misol tariqasida o'qituvchilar va talabalar o'rtasida bog'lovchi bo'lib xizmat qiladigan onlayn o'quv dasturlari va virtual platformalar mavjud. Binobarin ta'limning bunday shakli juda ko'p afzalliklarga ega.

Raqamli ta'lim va raqamli vositalarning asosiy afzalliklari resurslarga kirish, soddalashtirilgan aloqa va doimiy aloqada bo'lish qobiliyatidir. Raqamli ta'limning afzalliklariga to'xtalib o'tsak:

Raqamli ta'lim orqali o'qituvchilar ko'proq talabalarni qamrab olishlari mumkin. Raqamli platformalar taqdim etadigan qamrov maqtovg'a loyiqdir. Ilgari o'qituvchilar geografik chegaralar bilan cheklangan edi. Raqamli ta'limda

geografik cheklovlar mavjud emas. Ta'limga integratsion yondashuv o'qituvchilar va o'qituvchilarga o'z imkoniyatlarini kengaytirish va bilim bazasini oshirish imkoniyatini beradi.

Raqamli ta'lim bilan ta'lim dargohlari tom ma'noda siz turgan joyga keladi.

O'qituvchi yoki talaba qayerda bo'lishidan qat'i nazar, onlayn ta'lim ilovalari va platformalari ularga aloqada bo'lishga yordam

beradi. Elektron o'quv resurslari, o'quv materiallari va shunga o'xshash narsalar raqamli ta'limning afzalliklari hisoblanadi.

Raqamli ta'limning yana bir imkoniyatlaridan biri bu, talabalar fanlarni masofadan tanlashlari mumkin va ularning imkoniyatlari cheklanmagan. Turar joy, sayohat va boshqalar kabi muammolar yuzaga kelmaydi. Buning uchun yaxshi Internet aloqasi va mobil qurilma kerak. Talaba va o'qituvchi bir-biridan turli qutblarda bo'lishi mumkin, ammo mavjud raqamli vositalar tufayli ular aloqada bo'lib, darslar o'tkazishlari mumkin [3,42].

Yuqorida aytib o'tilganidek, an'anaviy o'qitish usullari bilan taqqoslaganda infratuzilmani yaratish uchun katta xarajatlarni talab qilmaydi. Ko'pgina talabalar cheklangan byudjet tufayli sifatli ta'lim olish imkoniyatiga ega emaslar.

Raqamli ta'lim resurslarining har xil turlari mavjud, masalan: elektron darsliklar, elektron manbalar, onlayn o'quv dasturlari, bundan tashqari o'qituvchi va talabalar uchun mobil ilovalar ham mavjud. Davlat idoralari, ta'lim tarbiya maskanlari tobora raqamlashtirilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, raqamli ta'lim har kuni ajoyib innovatsion g'oyalar, startaplarining paydo bo'lishi va texnologiyaning rivojlanishi tufayli yangi cho'qqilarni zabt etmoqda. An'anaviy sinflardan raqamli sinflarga o'tish pandemiya bo'lmaganida uzoq vaqt talab qilishi mumkin edi. Pandemiya bu jarayonning katalizatoriga aylandi va ko'proq o'qituvchilar raqamli o'qitish usullariga o'tdilar. Animatsiya, viktorinalar, onlayn o'quv dasturlari va shunga o'xshash narsalar kabi hayotni osonlashtiradigan son-sanoqsiz raqamli ilovalar tufayli. An'anaviy ta'lim o'zining afzalliklariga ega bo'lsa-da, raqamli ta'lim ko'plab afzalliklari tufayli undan ustunlikka ega. Raqamli ta'limdan maksimal darajada foydalanish uchun texnologik vositalardan mas'uliyatli va oqilona foydalanish lozim.

Raqamli ta'lim tizimini takomillashtirishning qanchalik ustivor taraflari bo'lsa, huddi shu qadar tahlikali taraflari ham mavjud. Misol uchun talabalar o'qishdan chalg'imasliklari uchun boshqa onlayn maydonlardan foydalanmaslik muhimligini tushunishlari kerak. O'quv jarayoniga yangi texnologiyalarni joriy

etish an'anaviy o'quv materiallari bilan bir qatorda o'quv jarayonini qo'llab-quvvatlash va qo'llab-quvvatlash uchun zamonaviy elektron vositalardan foydalanish imkonini beradi. Biroq, afzalliklarga qo'shimcha ravishda, yagona raqamli ta'lim muhitini tashkil etish natijasida yuzaga keladigan tahdidlar mavjud va ularni e'tiborsiz qoldirib bo'lmaydi. Ushbu tizimni amalga oshirishda ta'limni raqamlashtirish oqibatlarini sinchkovlik bilan baholash va u keltirib chiqaradigan tahdidlardan optimal himoya strategiyasini qabul qilish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Golubinskaya, A. V. (2015). Neyrokognitivniy podxod k izucheniyu pokoleniya Z. *Mejdunarodnyy jurnal gumanitarnyx i yestestvennyx nauk*, 1, 161–167.
«Sifrovaya shkola». Polucheno 3 dekabrya 2019 g. s <http://government.ru/projects/selection/693/30822/>.
2. Koychubekov B.K., Sorokina M.A., Mxitaryan K.Ye. (2014). Opredele niye razmera viborki, kogda planirovaniye nauchnogo issledovaniya. *Mejdunarodnyy jurnal prikladnyx i fundamentalnyx issledovaniy*, 4, 71-74.
3. Yazdonov, U. B. T. (2019). Organizatsiya obshchestvennogo mneniya pod Vliyaniem form sotsial'nogo soznaniya. *Theoretical & applied science*, (9), 88-92.